

PETROVO KÁZÁNÍ

Sk 2,22-36

Slavíme dnes první neděli po Velikonocích. Znovu jsme se v těch uplynulých dnech dotýkali tajemství Božího jednání, které do tohoto světa přineslo život, život nového druhu, který nehasne a nekončí. Kristus vstal z mrtvých! Bůh v Kristu vstoupil do dění tohoto světa, aby v něm zanechal naději, která přemáhá strach, skleslost a beznaděj. Ježíšovo zmrtvýchvstání se stalo hybnou silou misie prvních křesťanů. Ježíšovi učedníci, apoštolové, kteří se osobně se Vzkříšeným setkali, dosvědčovali tuto zkušenost všude, kam přišli. V knize Skutků apoštolských máme zachyceno několik jejich kázání a svědectví. Sledujeme zde, jak první křesťané zvěstovali Ježíše druhým klidem. My jsme dnes četli z prvního takového kázání ap. Petra. Je to vlastně první křesťanské misijní kázání v dějinách. A důležitým motivem je tu právě Ježíšovo zmrtvýchvstání. Apoštolové sami sebe považovali za svědky Zmrtvýchvstalého. To je si Bůh vyvolil, aby Vzkříšeného viděli a aby to, co prožili, dosvědčili všem ostatním. Jistě byli svědky i jeho smrti, ale vždy s tím nadějným a radostným dovršením, kterým je vzkříšení. Bez něj by totiž celé Ježíšovo dílo zůstalo neúplné, skončilo by v polovině a tím pádem by ztroskotalo. Neztroskotalo však, a to apoštolové chtějí dosvědčit. Co se tedy z tohoto prvního apoštolského kázání dozvídáme o Kristu?

Ježíšův příběh - Boží dílo

Ap. Petr ukazuje, že všechno, co se dělo kolem Ježíše i s ním samým, bylo Boží dílo. **Bůh Ježíše potvrdil před vašimi zraky** skrze mocné činy a znamení (v. 22). Moc, která skrze Ježíše působila, byla přesvědčivým znamením, že zde jedná více než obyčejný člověk. Mělo se to všem stát znamením, aby zpozorněli, aby naslouchali, aby se ptali, kdo ten Ježíš jenom je. A víme z evangelií, že tomu tak namnoze i bylo. Lidé bylo plní myšlenek. Lámali si hlavu nad tím, kam toho Ježíše zařadit. Je to obyčejný tesař z provinčního Nazareta, ale on otevírá oči slepých, uši hluchých, ochrnutí po jeho doteku opět chodí, dokonce několik lidí vzkřísil z mrtvých. A ani to nebylo všechno. Ježíš působil tak a v takové míře jako nikdo před ním. Také jeho slovo mělo zvláštní moc, mnohem větší než slova jiných učitelů, zákoníků a farizeů. Petr zde nemluví o něčem novém a neznámém. Ví, že jeho posluchači to všechno znají. Vždyť toho byli sami svědky nebo o tom aspoň slyšeli. Ježíš učinil mnoho mocných činů, „*jak sami víte*“, dodává Petr. Vždyť jste to přece viděli či o tom slyšeli. Vězte, že tímto způsobem Ježíše potvrdil sám Bůh před vašimi očima. Bůh potvrdil Ježíše. Mimořádné činy, které Ježíš vykonal, nebyly jen poutavými divy a zázraky, ale byla to především znamení. Znamení vždy ukazuje ještě někam dál, hlouběji za to, co je zjevné. Lidé často ovšem ustrnuli právě jen na tom, co je zjevné, a hlouběji se nedostali. Ježíšovy divy je fascinovaly, přitahovaly, ale jen některým byly něčím víc. Jen pro některé byly znameními, která ukazují, že Ježíš byl Boží Syn.

A tak se stalo to druhé, o čem Petr hovoří. **Bůh předem rozhodl, aby byl vydán**, a vy jste ho rukou bezbožných přibili na kříž a zabili (v. 23). Ačkoli Bůh svého Syna Ježíše potvrzoval znameními a divy, přece jej však obyvatelé Jeruzaléma odmítli. Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní jej nepřijali, čteme u Jana. Petr ukazuje, že se zde zvláštním způsobem sesnoubilo Boží a lidské dění. Na lidské rovině to byli Ježíšovi odpůrci, jeho nepřátelé, kteří nepřijali jeho slovo, kdo jej zahubili. Jidáš jej zradil. Velerada jej odsoudila k smrti, Pilát jim nakonec vyhověl a vojáci jej ukřižovali. Všude tu jsou rozhodnutí konkrétních lidí. Všude jsou tu konkrétní zodpovědnosti jednotlivců i „úřadů“. A přece tu pracuje i Bůh sám. Bůh předem rozhodl, aby byl vydán. To vše, co se s Ježíšem stalo, bylo nejen rozhodováním lidí, ale také Božím rozhodnutím. Asi nedokážeme nikdy uspokojivě vyřešit jaký je tu podíl božský a lidský. Ale Petr ukazuje, že i když se Ježíšovi soudci i zmanipulovaný jeruzalémský dav zasadili o Ježíšovu smrt, bylo ve hře víc, než jen lidská rozhodování. Také Bůh byl při tom. A Pán Bůh všechno to zlé a nespravedlivé lidské jednání použil k naplnění svého odvěkého plánu, že jeho Syn se stane Spasitelem světa. Poukazem na vyšší a hlubší Boží plány ovšem nemůžeme omlouvat nespravedlivé jednání Ježíšových soudců. Proto Petr jednak ukazuje na tajemné Boží jednání v Kristu, ale neváhá také útočit na svědomí těch, kdo jej odsoudili. Bůh rozhodl, aby byl vydán, ale vy jste jej rukou bezbožných (Římanů) zabili. Je ale zvláště nadějně, že právě těm, kdo se podíleli (byť nepřímo, třeba jako součást davu) na Ježíšově smrti, právě těm je evangelium zvěstováno nejdříve!

A tím evangeliem je právě zmrtvýchvstání: **Ale Bůh ho vzkřísil; vytrhl jej z bolestí smrti, a smrt ho nemohla udržet ve své moci** (v. 24). Po svém odsouzení a zavržení i Ježíš prošel „*bolestmi smrti*“. Se vším všudy, co to obnáší, ba ještě víc, protože Ježíš na kříži neumírá jen jako obyčejný člověk, ale také

zástupně „za nás“, jako Boží beránek, který snímá hřích světa. To je to Boží jednání v Ježíšově utrpení a smrti. Ale to Boží jednání neskončilo křížem. Bůh jej vzkřísil z mrtvých, zvěstuje Petr. Vytrhl jej z bolestí smrti. Smrt ho nemohla udržet ve své moci. Bible smrt nikde nezkrášluje, neotupuje její ostří. Je zde představena jako „poslední nepřítel“, který bude jednou poražen (1K 15,26). Bible mluví o „ostnu, nebo bodci, žihadlu smrti“ (1K 15,55). V obrazech posledních věcí smrt a její říše sama končí v záhubě (Zj 20,14). I v našem textu Petr mluví o bolestech smrti a o tom, že smrt by ráda ve svých poutech udržela i samého původce života, Krista. Ale nemohla. Nemohla ho udržet ve své moci. Tu nejsilnější ze všech lidských definitiv proráží světlo velikonoční neděle, moc Kristova zmrtvýchvstání. Ta odvěká moc, která nade všemi dříve nebo později získá vládu, se sama dostala do rukou někoho mocnějšího. „*Mám klíče od smrti i hrobu*“, říká Vzkříšený v knize Zjevení (Zj 1,18). S Kristem vstoupila do tohoto světa nová, dosud nepoznaná síla, která přemáhá stará a pevná pouta hříchu a smrtelnosti.

Takže Petr ve zkratce shrnuje to podstatné z Ježíšovy pozemské mise. A ukazuje, jak to všechno bylo prolnuto Božím jednáním. Bůh jej potvrdil divy a znameními, Bůh jej vydal do rukou lidí, Bůh jej vzkřísil z mrtvých.

Prorocví Davidovo

Jak na toto vše Petrovi posluchači zareagují? Jsou to nové, pronikavé a nečekané věci. Ale aby Petr pomohl svým posluchačům, ukáže jim, že to vše zapadá do staré prorocké tradice, kterou Židé dobře znají a veskrze respektují. Staly se zde nové, pozoruhodné a překvapivé věci, ale nikterak nevybočují z toho, co Izrael už dávno zná. Naopak, tyto nové události jsou naplněním starých prorocví. Krále Davida bychom asi běžně nepočítali mezi proroky. Byl to pastýř ovcí, voják, později král, vedle toho i skladatel žalmů a duchovních písní. Ale Petr jej vidí i jako proroka. Cituje totiž z jednoho Davidova žalmu, ve kterém vidí předpověď Kristova zmrtvýchvstání. Na Davidovi samém se toto slovo ještě nenaplnilo. Hrob krále Davida měli v Jeruzalémě stále. V Davidově naději na život u Boha je ale prorocky obtisknuto to, co Davida přesahovalo. Byl to právě potomek Davidův, Ježíš Nazaretský, na kterém Bůh naplnil starou davidovskou naději. David „*viděl do budoucnosti*“, říká Petr, „*a mluvil tedy o vzkříšení Kristově, když řekl, že nezůstane v říši smrti a jeho tělo se nerozpadne v prach*“ (v. 31). I Písmo, které židé respektovali a kterému důvěřovali, tedy ukazuje na Krista a na zmrtvýchvstání. Jistě tehdy to bylo zatím jen v náznacích (plnost se stala v Kristu), ale přece. Petrovi posluchači tak mají svědectví Písma a vedle toho svědectví nové, živé, v osobě apoštolů: „*My všichni to můžeme dosvědčit*“ (v. 32). Vzkříšení Kristovo tak není mýtickou událostí, ale skutečností pevně zasazenou do historie tohoto světa. Událostí zdávná předpovídánou a a nyní dosvědčenou očitými svědky. Kristovo vzkříšení je historickou událostí.

Ježíš vstal z mrtvých. A co my?

A v tom všem je naděje, která se dotýká i nás. Ježíš vstal z mrtvých. Toho, který byl lidmi zavržen a ukřižován, učinil Bůh Pánem a Mesiášem (v. 36). Ježíš žije. Vše, co se s ním a skrze něj dělo, bylo Boží dílo. Jeho divy, jeho smrt i jeho vzkříšení a oslavení. Vše je Božím dílem pro naši spásu. A je-li tomu tak, pak je to mocná naděje pro každého z nás. Je tu někdo, kdo nesl také můj hřích, je tu někdo, kdo zemřel také mou smrtí, je tu někdo, koho smrt neudržela ve své moci. Písmem i očitými svědky dosvědčený Vzkříšený je centrem také našeho zvěstování i naší naděje. Jestliže je tu někdo, kdo má klíče od smrti i hrobu, pak má klíče i od *mé* smrti a od *mého* hrobu. Vzkříšení nám mění pohled a perspektivu. Z lidského pohledu vše směřuje ke smrti. Z Božího pohledu vše směřuje k životu. Bez Krista jsme bezmocní. Bezmocní ve svém hříchu, ve své vině, ve svém utrpení i ve své smrti. Je-li zde ale Vzkříšený, pak nic z toho nemá poslední slovo a svrchovanou vládu nad námi. Spojení s Kristem i nám přináší povstání z mrtvých a z bezmoci k novému životu. Tuto moc nového života můžeme pocítit už nyní a zde, kdykoli k nám od Ježíše přichází smíření, odpuštění, naděje, nová síla, moc lásky a pokoje. Tam už dnes okoušíme moc Vzkříšeného a jsme „*tvořeni znovu*“. Něco starého, zmrtvělého, studeného je v nás Kristem probouzeno k novému nadechnutí. S důvěrou také očekáváme i „*těla z mrtvých vzkříšení*“, které nás povolá ze smrti do věčného života u Boha. Za to chceme také dnes Bohu poděkovat. AMEN